

25 september 2024, Arnhem

Verzoek tot Handhaving

Mountainbike evenementen in de Arnhemse Natura 2000- gebieden

Aan Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland
t.a.v. de afdeling **Evenementen Flora en Fauna**

Geachte dames en heren,

Graag willen wij net zoals de Provincie Gelderland - dat de Arnhemse Bossen (Natura 2000-gebieden) beschermd worden conform de doelen en regelgeving van de Omgevingswet/Wet op Natuurbeheer.

Opnieuw dreigt een groot MTB evenement op 2 november 2024 in de Arnhemse bossen gehouden te worden zonder advies en natuurbeschermingstoets door de Provincie Gelderland.

- a. Wieler Vereniging RETO heeft op haar website bekend gemaakt dat zij zaterdag 2 november 2024 opnieuw een groot mountainbike en gravelbike evenement wil organiseren in de bossen van Arnhem en Rekum (Natura 2000-gebieden).¹ Een zeer groot deel vindt plaats op de zogeheten singeltracks van de mountainbikeroute Schaarsbergen. Nagenoeg alle mountainbike organisaties in Nederland hebben dit eveneens bekend gemaakt. In november 2023 organiseerden WV RETO eveneens zo'n groot MTB evenement, waaraan meer dan 700 wielrenners aan deelnamen. De juridische afdeling van de gemeente Arnhem maakte naderhand in de hoorzitting van de gemeentelijk bezwarencommissie op 27 februari 2024 in het Stads Kantoor van Arnhem bekend dat RETO voor dit evenement geen advies of natuurtoetsing bij de Provincie Gelderland heeft gevraagd in het kader van de Omgevingswet c.q. Wet op de Natuurbescherming. Zover wij weten heeft RETO opnieuw geen advies of toetsing aangevraagd bij de provincie Gelderland.²
- b. Het evenement wordt voor een groot deel gehouden op de mountainbike paden van de Gemeente **Arnhem** en de gemeente **Renkum**. Dit mountainbike tracé is **zonder toetsing en toestemming** van de Provincie Gelderland aangelegd in 2020.
- c. Het geplande evenement dient o.i. geclassificeerd te worden als een sportwedstrijd dat grotendeels op singletracks in de Natura 2000-gebieden zal worden gehouden. Volgens de Arnhemse APV is een evenement van meer dan 250 deelnemers een vorm van intensieve recreatie.

¹ <https://www.reto-arnhem.nl/> : Op zaterdag 2 november organiseren RETO en Airborne MTB de 26e editie van de Herbstbostocht. Deze MTB- & Graveltocht met verschillende afstanden gaat door de mooiste bosgebieden en heidevelden in het heuvelachtige terrein in en om Arnhem. Pittige klimmetjes en technische stukken worden afgewisseld met single tracks en gedeelten waar je even op adem kunt komen. Bij de pauzeplek kun je de energievoorraad weer aanvullen. De start is bij het clubhuis van RETO vlakbij ziekenhuis Rijnstate. Parkeren is gratis en na afloop kan je de fiets afspuiten. Schrijf je in via <https://www.fietssport.nl/toertochten>

² De Gemeente Arnhem heeft ook nog geen aankondiging van een vergunning van het evenement in het kader van de APV bekend gemaakt. Volgens de APV gemeente Arnhem moet 6 weken van tevoren een zijn aangevraagd. Een publicatie door de gemeente heeft nog niet plaats gevonden.

De Omgevingsdienst Regio Arnhem heeft namens het College van B & W Arnhem aan de stichting MTB Routenetwerk Arnhem/Schaarsbergen op 19 oktober 2020 (tijdens de corona crisis) een omgevingsvergunning verstrekt om de betreffende mountainbike route **aan te leggen** (zie **bijlage 1**) .

Hierbij werd als onderlegger de "QuickScan voor aanleg en gebruik nieuwe single track voor de MTB-routes" van bureau Fopma gebruikt. Dit rapport **kan echter niet** worden beschouwd als een deugdelijke natuurtoets (zie argumentatie in **bijlage 2**). Bovendien zijn sinds 2020 de habitat omstandigheden van de fauna en flora in de betreffende bossen aanmerkelijk veranderd en is het aantal MTB gebruikers aanmerkelijk vergroot. Er is geen degelijke en up-to-date ecologisch rapport gemaakt/beschikbaar voor de mountainbike route.

Bescherming van fauna en flora tijdens het te houden MTB evenement.

Bij het toetsen van het evenement door de Provincie Gelderland op de verstoringen van de flora en fauna vragen wij extra aandacht voor het verstoringen van het klein- en groot wild. Een groot deel van de mountainbike route vindt immers plaats in de **nauwe corridor** tussen de Schelmseweg en de barrière van de A12-hekken Defensie -hekken Park de Hoge Veluwe! Deze corridor is essentieel voor het wild om naar ander foerageergebieden te kunnen gaan. Een groot mountainbike evenement verstoort dit smalle habitat gebied voor de dieren o.i. teveel. Het is daarom noodzakelijk de sportwedstrijd route in ieder geval niet te laten plaatsvinden op de singletracks in deze corridor.

Wij dienen hierbij een handhavingsverzoek in.

Met als doel dat:

1. het aangekondigde evenement door u als bevoegd gezag voor de handhaving van de natuurbescherming in Natura2000-gebieden getoetst wordt conform de norm van de Omgevingswet/Wet Natuurbescherming en de EU richtlijnen. De noodzakelijke bescherming van de natuur (flora en fauna) in de bossen van het evenement zal hopelijk door uw ingrijpen tot stand worden gebracht,³
2. de gehele mountainbike route **Arnhem- Schaarsbergen- Renkum** door u beoordeeld gaat wordt onder meer vanwege het ontbreken van natuurtoets en een deugdelijke actueel ecologisch rapport.

Wij willen graag hierbij onze medewerking aan u toezeggen.

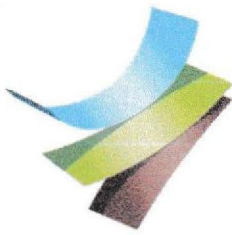
Met vriendelijke groet

Namens het bestuur van de Stichting Arnhemse Bomenbond

5.1.2e

5.1.2e

³ De juridische afdeling van de gemeente Arnhem wil bij de beoordeling voor het afgeven van een evenementenvergunning geen rekening houden met het feit dat het bestemmingsplan Arnhem Noord **intensieve recreatie** in de bossen van dit gebied verbiedt.

Retouradres: Postbus 3066, 6802 DB Arnhem

Stichting MTB Routenetwerk Arnhem/Schaarsbergen

5.1.2e

Onderwerp

Besluit vergunningaanvraag

Datum

19 oktober 2020

Pagina

1 van 10

Zaaknummer

1952132406

OLO-nummer

5323347

Behandeld door

5.1.2e

Geachte

5.1.2e

Op 16 juli 2020 ontvingen wij uw aanvraag voor een omgevingsvergunning. Het betreft de aanvraag voor het verleggen van een mountainbikeroute en het toevoegen van nieuwe paadjes (Schaarsbergen) in de bossen ten noorden en westen van Arnhem zoals op het kaartmateriaal is aangegeven. De aanpassingen liggen grotendeels in de gemeente Arnhem en voor een klein deel in de gemeente Renkum.

Uw aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer 1952132406.

Beoordeling

Wij hebben uw aanvraag inhoudelijk beoordeeld.

We verlenen een vergunning voor de voorgelegde activiteit. Wij vermelden het concrete besluit hieronder.

Besluit

Burgemeester en wethouders besluiten, gelet op artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht de omgevingsvergunning **te verlenen**.

De omgevingsvergunning wordt verleend voor de volgende activiteit:

- Het uitvoeren van een werk, geen gebouw zijnde of van werkzaamheden, ingevallen waarin dat bij een bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan of voorbereidingsbesluit is bepaald.

De omgevingsvergunning wordt verleend op basis van de toegevoegde documenten, die deel uitmaken van het besluit. Deze digitale documenten ontvangt u separaat.

Betaling leges

U bent leges verschuldigd voor het in behandeling nemen van uw aanvraag. Het gaat om een bedrag van €

Omgevingsdienst Regio Arnhem

Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

Postbus 3066
6802 DB Arnhem

T 026 - 377 16 00
E postbus@odra.nl
www.odregioarnhem.nl

KvK 57137528
IBAN NL92BNGH0285158813
BTW NL 8524.52.998.B.01

Voor de legesrekening hebben wij de aanlegkosten conform uw kostenopgave vastgesteld op € exclusief BTW.

Datum
19 oktober 2020

U ontvangt een factuur. Op de factuur is vermeld hoe u bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen. Dit is een andere procedure dan onder "rechtsmiddelen" staat aangegeven.

pagina
2 van 10

Zaaknummer
1952132406

OLO-nummer
5323347

Publicatie

Het besluit publiceren wij op www.overheid.nl en in 'Rijn en Veluwe'.

Inwerkingtreding

De omgevingsvergunning treedt in werking met ingang van de dag na afloop van de bezwaartermijn als bedoeld in artikel 6:7 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit is een termijn van zes weken die start met ingang van de dag na de bekendmaking.

Als tijdens de bezwaartermijn bij de bevoegde rechter een verzoek om voorlopige voorziening wordt gedaan dan treedt de beslissing niet in werking voordat op dit verzoek is beslist.

Rechtsmiddelen

Tegen dit besluit kan door belanghebbenden bezwaar of beroep en een verzoek om voorlopige voorziening ingediend worden. Daarover informeren wij u in de bijlage.

Toelichting

De gevolgde procedure, voorschriften en aandachtspunten, overwegingen en rechtsmiddelen leest u in de bijlagen.

De omgevingsvergunning is verleend onder in de bijlagen opgenomen voorschriften. Als u niet aan de gestelde voorschriften voldoet kunt u geen gebruik maken van deze omgevingsvergunning.

Vragen

Vragen over deze brief kunt u stellen aan mevrouw H. Luijmes, telefoonnummer: (026) 377 34 91.

U heeft uw aanvraag ingediend via het Omgevingsloket. Wij verzoeken u eventuele aanvullende documenten via het Omgevingsloket in te dienen.

Met vriendelijke groet,
Namens burgemeester en wethouders van Arnhem,

A.M. Prent
Afdelingshoofd
Omgevingsdienst Regio Arnhem

Bijlage2 bij het Verzoek tot handhaving m.b.t. MTB-evenementen in Natura 2000-gebieden binnen de gemeenten Arnhem en Renkum.

De gemeente Arnhem en de organisatoren beroepen zich op een ecologisch rapport van bureau Fopma dat bij aanleg van het MTB-pad als basis zou moeten gelden voor het oordeel dat sprake zou zijn van een adequate natuuroets. Niets is minder waar. Volgens de MvT bij de Omgevingswet dient een toets voldoende actueel te zijn. Dat is per definitie niet het geval: het aantal MTB-ers is sinds de aanleg 4-5 jaar geleden fors toegenomen door de coronacrisis. Daarnaast houdt het rapport geen rekening met de aanzuigende werking van het nieuwe, prachtige pad. Met beide actuele omstandigheden houdt het rapport geen rekening.

Los van het ontbreken van voldoende actualiteit is het rapport vanaf het uitbrengen inhoudelijk te verwerpen en wel om de volgende redenen:

- 1- Het rapport baseert zich op slechts één veldonderzoek (op 20 mei 2020). Dit is te kort. Je kunt niet op één dag(gedeelte) de volledige afstand van de MTB-route bewandelen om daar een ecologisch oordeel te geven over. De term quick scan zegt het al: het is een voortoets, maar geen natuurtoets. Daarvoor dient er meer tijd aan veldonderzoek te worden besteed.
- 2- De quick scan stelt dat bij verstoring er een verlegging bij de aanleg zal plaatsvinden van 25 meter voor b.v. boommarter en bunzing. Voor de zwarte specht 50 meter. Dat dit zelfs bij de aanleg en uitvlaggen van de route zal gebeuren bevestigt dat de quick scan geen goed beeld geeft over verstoringen; het bevestigt dat er onzekerheden bestaan over mogelijke verstoringen die kunnen optreden. Die onzekerheden had Fopma moeten onderzoeken of de opdrachtgever (tracks trails) moeten adviseren dit nader onderzoek te laten verrichten teneinde de onzekerheden minimaal te beperken.
- 3- Nergens in de quick scan komt naar voren waarop de verleggingen van 25 en 50 meter zijn gebaseerd. Je kunt niet stellen dat de waarnemingen uit de NDF en één dag(deel?) veldonderzoek voldoende basis zijn om daar een oordeel te gronden.
Uit een zeer gedegen onderzoek van Vogelbescherming Nederland d.d. 31 maart 2022 blijkt dat je niet kunt volstaan met een simpele verlegging van 25 of 50 meter en dan te concluderen dat je er zeker van kunt zijn dat er geen verstoring zal plaatsvinden.
Het rapport heet "Verstoring van vogels door recreatie" en bevat een 30-35 pagina's aan aangehaalde literatuur (met daarin feitelijke gegevens en aantallen) en onderzochte bronnen en met medewerking van (internationaal) gewaardeerde ecologen.
Het rapport is een actualisatie van een rapport met dezelfde titel (in de wandelgangen "het rapport Krijgsveld") met een nog grotere omvang. Daarin staan verstoringafstanden van 75 en 100 meter. Verweerder kan zich niet beroepen op de quick scan zolang niet afdoende helder is gemaakt waarop de 25 en 50 meter gebaseerd zijn. De quick scan motiveert dit onvoldoende.
- 4- De quick scan is onvolledig in de onderzoeksopzet.
Het rapport van de Vogelbescherming stelt dat je niet kunt spreken van één afstand voor een bufferzone, maar dat die afstand afhankelijk is van een aantal factoren die allemaal een rol spelen. Beter is het om te spreken over gemiddelden. Basis voor deze stelling zijn wetenschappelijke rapporten over waarnemingen en bestaand onderzoek waarnaar het rapport verwijst en wiskundige formules die op grond daarvan opgesteld zijn.
Voor de roofvogels komt het rapport uit op een gemiddelde bufferzone van 450 voor broedende, resp. 200 meter voor niet-broedende roofvogels. De zwarte specht kent een zeer hoge storingsgevoeligheid, daarom is diens bufferzone nog groter. De tabellen uit dit rapport zijn gebaseerd op feitelijk onderzoek.

Bij de beoordeling van de verstoring dienen alle relevante factoren te worden meegenomen (storingsgevoeligheid, aantallen populatie, fourageergebied, alternatieven hiervoor, weersgesteldheid, hoeveelheid voedsel, uitvluchtaantallen van broednesten,

hoeveelheid broednesten, mate en duur van verstoringtc. etc.) . Het betreft maatwerk dat niet in de quick scan van Fopma is verricht.

- 5- De opdrachtgever is belanghebbende bij de inhoud van de quick scan. De eindversie in september 2023 betreft de derde versie. Wat was er niet goed aan de eerste twee? Nergens blijkt dat er aanleiding was voor meerdere versies. Dat kan alleen als de opdrachtgever het niet eens is met onderdelen van de quick scan. Waarover was dat? Alsdan zijn vraagtekens mogelijk over de objectiviteit van de inhoud en conclusie van de quick scan. B.v: stond er in de eerdere versie een advies aan de opdrachtgever om de onzekerheden nader te laten onderzoeken? Dat zo stelt de Bomenbond is te verklaren uit het feit dat in 2019 een uitspraak is gepubliceerd over een quick scan van Fopma die om o.a. deze reden niet de goedkeuring van de rechter kon krijgen (ECLI:NL:RBBNNE:2019:5948).
- 6- De quick scan heeft geen rekening gehouden met de aanzuigende werking van het nieuwe MTB-pad en heeft dus ook niet gekeken naar de impact van deze aanzuigende werking. Het laat zich gemakkelijk raden dat deze impact groot is en zeker nadeligere effecten heeft dan Fopma in zijn quick scan aangeeft. Tochten met steeds 500, 700 deelnemers gedurende een hele dag hebben veel meer effecten dan een enkele MTB-er die een tochtje maakt. De corona-periode heeft er mede voor gezorgd dat meer mensen van teamsporten naar individuele sporten als MTB-en zijn overgestapt. En daarmee is er een dubbele aanzuigende kracht op het pad gekomen. Het is ook de bedoeling geweest bij de aanleg van het pad, dat bestaat uit een aaneenschakeling van paden niet alleen in Arnhem maar ook in de gemeente Renkum (Oosterbeek, Doorwerth). Het rapport van de Vogelbescherming bevestigt dat MTB-tochten met veel deelnemers op één dag gehouden met de snelheden waarmee gereden wordt een grote impact hebben op de vogels. Dit aspect is niet onderzocht door Fopma en kan dan ook geen basis zijn voor een juist oordeel over de effecten op fauna, flora, en bodem.
- 7- De quick scan stelt dat er geen horsten zijn aangetroffen, maar dat er genoeg horstbomen zijn. Maar er wordt volgens de scan wordt geen boom omgekapt bij de aanleg en dus geen probleem. Ware het niet dat roofvogels hoog in dichte naaldbomen horsten maken, en die zijn in mei niet te zien. Je kunt daarom ook geen oordeel uitspreken over het wel of niet verstoren van vogels.
- 8- De waarnemingen in de NDFF geven niet de gehele werkelijkheid weer. Niet iedere waarneming wordt immers aangemeld. Een schatting is dat dit ongeveer 25% van alle waarnemingen betreft. Daarom ook is een veldonderzoek van één dag(deel) onvoldoende. Terecht dat daarom ook de quick scan een voortoets betreft. Een echte, ecologische natuurtoets heeft niet plaatsgevonden.
- 9- De vergunning voor de aanleg van het MTB-pad heeft voorwaarden daaraan verbonden. Eén ervan is dat er geen watergeulen gegraven mogen worden voor afvoer van regenwater. Dit i.v.m. beschadiging van wortels door de erosie die dan plaatsvindt. Blijkbaar kan de vergunning ingetrokken worden als er erosie plaatsvindt. Uit eigen onderzoek van de Bomenbond blijkt dat het pad bezaaid is met blootliggende en door MTB-ers (te zien aan de sporen) beschadigde en afgeplatte boomwortels. Ook dit is een vorm van erosie die vermeden moet worden. De scan heeft dit aspect -door de aanzuigende werking had dit moeten gebeuren- niet meegenomen. Welke impact heeft het op meerdere dagen in het jaar houden van tochten met vaak 700 en soms 500 deelnemers op flora, fauna en bodem? De scan is ook hierom te onvolledig om als basis voor een juiste conclusie te trekken.
- 10- Omdat het een voortoets betreft is de geldigheidsduur ook niet op 5 jaar te stellen. Als dit volgens verweerder wel het geval is dan ontvangt de Bomenbond graag het besluit of beschikking waaruit dat blijkt.

De dubbele aanzuigende werking door corona en een nieuw pad zijn omstandigheden die een nieuwe toets rechtvaardigen. Daarom ook stelt de Provincie dat bij ieder (terugkerend) evenement een natuurtoets moet worden bijgevoegd.

Conclusie:

De quick scan van Fopma heeft teveel gebreken om als basis te dienen voor een oordeel over de effecten van de Herfstbostocht op flora en fauna. Zie ECLI:NL:RBNNE:2019:5948.